

STATISZTIKUS FIZIKAI SZEMINÁRIUMOK

2016. november 16.
szerda, 11 óra

Vanyó József

Eszterházy Károly Egyetem

Lyukas rendszerek kiszökési dinamikája növekvő lyuk esetén

Az előadásban egy lyukas kaotikus rendszert és annak viselkedését mutatjuk be. A modell megalkotásának és vizsgálatának motivációja a bolygókeletkezés azon fázisa, amikor a formálódó bolygó tömege már olyan nagy, hogy az képes a rendszerben kaotikusan mozgó törmelék részecskéket befogni. A befogott törmelék növeli a bolygó tömegét, és ezáltal kiterjeszti a bolygó azon régióját, ahonnan az részecskéket tud befogni. Ezen jelenség kvalitatív megértéséhez egy modellrendszert alkottunk.

A kaotikus modellrendszer alapja a standard leképezés, amelyen egy lyukat vágunk. A lyuk mérete növekszik, ahogy az lenyeli a rendszerben mozgó részecskéket, könnyítve ezzel a még bent lévő részecskék későbbi kilépését. A standard leképezés lehetőséget ad arra, hogy tanulmányozzuk a kilépési dinamikát nem csak teljesen hiperbolikus esetekben, hanem KAM-szigetek jelenlétében is. A numerikus eredmények mellett, teljesen hiperbolikus esetben a kilépési dinamikát analitikus formulával is le tudtuk írni.

1117, Budapest, Pázmány Péter sétány 1/A (Északi tömb) 2.54 terem
<http://glu.elte.hu/~statfiz/index.html>